

Diplomová práce

Autor: **Dagmar Grillová**

Název: **Etické problémy a dilemata sociálních pracovníků v hospicovém zařízení**

Termín obhajoby: červen 2010

Oponentský posudek:

Autorka si zvolila téma které zapadá do profilu TF i studovaného oboru a v současné době patří k aktuálním. Chvályhodné je celkové uchopení tématu – zdařile pojaté téma etiky v konkrétní aplikaci sociální práce, se snahou po ověření v praxi. V úvodu autorka formuluje cíl práce (původní i jeho modifikaci). Není mi ovšem zcela zřejmé co přesně myslí cílem „přiblížit etické problémy a dilemata v závěrečném období života člověka...“ – tedy komu chce tuto problematiku přiblížit. Druhý cíl je zřejmý – zjistit zda pracovníci v hospici jsou konfrontováni s etickými problémy a dilematy. Jak ale nakonec naznačila ke splnění druhého cíle by bylo třeba zvolit jinou metodu než zaslání jediné prvoplánové otázky. Nicméně i toto zjištění je určitý výsledek. Pokud se týká primárního cíle, ten je pojednán ve čtyřech kapitolách, autorka se za použití více či méně relevantní literatury snažila uspořádat téma etických dilemat v hospicové práci.

V tomto směru má práce logickou a srozumitelnou strukturu.

Ke zpracování mám následující připomínky:

Některé údaje se opakují – např. možnost návštěv 24 hod denně a ubytování v hospici na s. 14 a znovu 16.; pre finem atd. se vysvětluje na s. 14 a znovu důkladněji na s. 22; na s. 64 že profese SP přináší mnoho obtížných situací, které nemají vždy jednoznačná řešení a s.66 přesné vzorce pro řešení etických dilemat a problémů neexistují. Předpokládám, že opakování je dáno používáním různých pramenů, přičemž autorce nezbyl čas na jejich promyšlení.

Autorka sice na všech místech pozorně pod čarou odkazuje, nicméně u některých zásadních tvrzení bych doporučoval na odkaz přímo v textu - např. „a v zařízení typu LDN neboli dnešních odděleních následné péče paliativní péči prakticky vůbec nezvládají“ zde by snad bylo dobré uvést v textu kdo to tvrdí.... navíc mám pochybnosti, zda takto kategorické tvrzení v diplomové práci je vhodné dokazovat z nepodepsaného textu na soukromých webových stránkách. Tuto poznámku považuji za metodologicky důležitou. Podobně je otázkou užívání patrně absolventské práce z VOŠky jako zdroje k popisu základních etických teorií (deontiky, utilitarismu apod.) v práci magisterské.

Jako další problém (v daném případě tématicky kontextuální – čili etický?) vidím nepřiznané citace. Jen při namátkovém srovnání s citovaným „zdrojem“ vidím, že autorka text vlastně opisuje (s minimálními změnami či vypuštěním věty) aniž by text byl řádně uvozen uvozovkami. Tak je tomu např. nepřetržitě od konce s.66 po začátek s.68 – cele převzato z webu uvedeného advokáta. Podobně dále s. 69 převzato věrně z Života z víry. Obdobně na s.70 (zde označený citát z Nečasové je ve zdroji na s. 82 nikoliv na s.83 jak uváděno) a 71, text opět převzat z Nečasové, aniž označen uvozovkami. Stejně tak horní třetina s.76 z Fischer, Etika pro SP. Odůvodněně se domnívám, že tato koncepce v práci převládá.

Dojem z práce hatí i řádně uvozené odstavce – označené jako citát, jsou-li řazeny hned za sebou.

Na s. 20 - popis hodnot – „hodnota je vždy přijímána jako norma“, nerozumím zcela co znamená „jako norma“. Srozumitelné je pak dále, že z hodnot vycházejí základní normy.

Na s.68 autorka uvádí, že chápáním práva jako minima morálky se myslí skutečnost, že legislativa obsahuje jen ta ustanovení se kterými je vyjádřen konsensuální souhlas. Domnívám se, že je tím

myšleno něco trochu jiného, přičemž morálka stojí také na konsensuálním souhlasu.

V kapitole 2.6. autorka popisuje problematiku etiky a hospicového zařízení. Uvádí některé etické problémy představené v předchozích kapitolách; považoval bych za užitečné uvést jak se hospic vyrovnává s ostatními dříve zmíněnými etickými otázkami (sdělování smrti příbuzným, péče o mrtvé tělo...atd.)

Na s. 79 autorka uvádí odpověď sociálního pracovníka na otázku po způsobech vypořádávání se s etickými problémy – tázaný uvádí Boží pomoc, vlastní svědomí a úsudek, nebo poradu se spolupracovníky. Autorka k tomu uvádí „z této odpovědi vyplynula především důležitost týmové spolupráce...“. Od autorky požaduji argumentaci, proč jí ze tří uvedených skutečností „vyplynula především důležitost“ jedné, uvedené naposledy. Zatím se mi jeví uvedená interpretace velmi málo seriózní.

Pokud se týká zamýšleného výzkumu, cením si autorčiny snahy po tvorbě hypotéz zdůvodňující absenci odpovědí – snažila se získat aspoň nějaké údaje pro jejich selekci? Sám (jako zúčastněný pozorovatel) považuji za docela věrohodné časové důvody, malou srozumitelnost otázky a možná i nasycenost potřeby odpovídat na různé sondy...

V Mgr. pracích je vyžadováno použití jednoho cizojazyčného zdroje; splnění této podmínky mi v práci uniklo.

Práce je po formální stránce zdařilá, pečlivá.
Doporučuji k obhajobě.

České Budějovice, květen 2010
Alois Křišťan

